

Katedra sociální a kulturní antropologie
Filosofická fakulta, Univerzita Pardubice
POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA: VE VEŘEJNÉM ZÁJMU: Vliv invalidních osob na rozhodování o bezbariérových úpravách veřejného prostoru

AUTORKA: Eliška Miroslava TINTĚROVÁ

VEDOUČÍ BP: PhDr. Hana Synková, Ph.D.

OPONENT BP: PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

Předložená práce studentky Elišky Tontěrové se zabývá velmi aktuálním tématem veřejného prostoru bez bariér. Autorka zvolila sobě blízkou perspektivu, jak k tomuto tématu přistoupit. Ač mě úvod práce naplňoval nadějí, že se práce bude zabývat tou vůbec nejpočetnější ve veřejném prostoru omezenou skupinou v naší zemi – tj. seniory, která již tvoří celou pětinu naší populace, autorka se záhy obrací, v duchu nadpisu práce k invalidním osobám a primárně z jejich perspektivy a z perspektivy rozhodovacích procesů v administrativním řízení.

Ve výsledku ale zvolené zaměření na invalidní osoby (a v textu primárně zmiňované vozíčkáře) není nijak na škodu práci, ba naopak. Je to velmi konkrétně, případově zaměřená práce, opřená o reprezentativní literaturu, a to jak kvantitně, tak hlavně i kvalitně. Práce působí velmi jednotným, kompaktním, vnitřně utříděným, strukturovaným dojmem a po formální stránce se jedná o téměř brilantní kvalifikační práci. Je téměř zázrak, narazit na absolventské práce, které ctí pravidla jazyka českého, zatímco v této práci je téměř zázrak narazit na nějaké to škobrtnutí (ale občas jsou, např. s. 43 – osoba ze zdravotním postižením).

Práce je rozdělena sice do čtyř hlavních kapitol, ale já v ní spatřuji primárně dva velké celky. První dvě kapitoly jsou teoretického a metodologického charakteru. Zatímco první kapitola je ukázkovou prací se zdroji pro teoretické a koncepční ukotvení tématu, druhá je velmi poctivou metodologickou analýzou svého postupu. Nicméně se nemohu ubránit pocitu, že zatímco první kapitola na mě působí nsmírnou ladností a grácií práce s texty, druhá je poněkud „strojovější“ a méně záživnou.

Druhá část práce je výzkumná, rozdělená na analýzu postavení konzultantů v administrativním procesu a na jejich technický provoz a financování. Obě části kvalitně vykreslují situaci jak z globálního hlediska, tak i případově, vše opřené o dlouhodobý terénní výzkum.

Po obsahové ani formální stránce na práci neshledávám žádných nedostatků a nemám zásadních připomínek. Líbí se mi i některé neplánované (ve vztahu k výzkumným otázkám), ale velmi efektní formulace (např. k efektivitě aktivistické společnosti i ve vztahu k finanční stránce stavebních projektů).

V závěru si autorka klade za cíl v navazujícím výzkumu více zaměřit na mentální mapy (Gouldovského či Lynchského typu?) invalidních osob, ale možná bych v tomto duchu navrhol zaměřit se spíše na koncept universal design a národní akční plán. Universal design je globální koncept, který v realitě

sledování aktéři naplňují, jen s tímto konceptem autorka v práci nijak nepracuje. Národní akční plán je pak základní program České republiky, jak připravovat českou společnost na její rapidní a brzké stárnutí. Tento fenomén s sebou přinese de facto vynucené zrovnoprávnění společností nahlížených „invalidních osob“ s velkou částí populace, která jako invalidní a priori ocejchovaná (abych použil vhodného překladu autorky) není, a to extrémně starobní populace (nad 85 let). Tato populace a populace obecně označovaná jako „invalidé“ totiž mají většinu společných bariér – od zdrakového, přes pohybové omezení v prostoru a národní akční plán v kontextu Madridské výzvy si klade za cíl celé této populaci prostor více zpřístupnit a umožnit aktivní stárnutí. Proto bych si dovolil v tomto duchu položit otázku k obhajobě, zda si autorka myslí, že stárnutí společnosti může aktivně podporovat odstraňování bariér v prostoru i pro předmětnou komunitu a současně si dovoluji tímto navrhnout další směřování mírně upravit v tomto kontextu.

Celkově práci hodnotím kladně, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení A.

V Pardubicích dne 10. 5. 2018

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.